

Tájékoztató a tanári portfólió elkészítéséhez a közismereti tanárképzésben¹

Szerkesztette:
Molnár-Kovács Zsófia

Készítették:
Andl Helga
Gyertyánfy András
Molnár-Kovács Zsófia
Simon Krisztián
Szabóné Bárdos Csilla

Pécsi Tudományegyetem Pedagógusképző Központ

Pécs, 2025

¹ A Pedagógusképző Központ Tanácsa 32/2025. (09.29.) számú határozatával elfogadta a Tájékoztató a tanári portfólió elkészítéséhez a közismereti tanárképzésben című dokumentumot.

Tartalom

I. Bevezetés	3
II. A tanári portfólió formai követelményei	4
III. Áttekintő táblázat – A tanári portfólió kötelező elemei.....	5
IV. Címlap- és tartalomjegyzék-sablon a tanári portfólió összeállításához	7
V. Nyilatkozatsablonok	10
VI. Kompetencia-táblázat.....	12
VII. Általános szakirodalmi ajánlás a tanári portfólió megírásához	13
VIII. A tanári portfólió értékelőlapja	17
IX. A tanári portfólió bemutatása és védeése a tanári záróvizsgán.....	21
X. Gyakran ismételt kérdések	22
XI. FÜGGELÉK – Tervezési dokumentum-minták.....	26

I. Bevezetés

Ennek a dokumentumnak az a célja, hogy iránymutatásként szolgáljon a hallgatók, a témavezetők és az opponensek számára a tanári portfólió készítése és bírálata során. Összeállítását az indokolta, hogy szükségessé vált a korábbi útmutató (Kucserka Zsófia – Szabó Veronika: *Útmutató-javaslat az osztatlan tanárképzést lezáró portfólió elkészítéséhez*. Pécs, 2015) módosítása, egyrészt a közzététele óta eltelt évtized tapasztalatainak a tükrében, másrészt a 2022 szeptemberétől bevezetett új tanárképzés megváltozott szabályai miatt.

A *Tájékoztató* készítői a korábbinál rövidebb és a gyakorlati problémákra koncentráló mű összeállítása mellett döntöttek. Jól használható, releváns ismereteket tartalmazó, a tanárképzés aktuális követelményeit szem előtt tartó dokumentumot kívántak készíteni, mely segíti a tanári felkészítésben részesülő hallgatókat tanulmányaik sikeres befejezésében, a témavezetőket és az opponenseket pedig bírálói tevékenységükben.

A dokumentum értelmezi és kiegészíti a jogszabály és az egyetemi szabályzat tanári portfólióra vonatkozó rendelkezéseit, melyek a következők:

A 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről 1. mellékletének 9.3. pontja szerint:

a portfólió

- „a képzés során készült, a szakmai gyakorlatokat is bemutató és feldolgozó, a tanárjelölt felkészülését, saját fejlődését értékelő dokumentumgyűjtemény”,
- „a tapasztalatok neveléstudományi szempontú, tudományos alaposságú bemutatása, elemzése és értékelése”,

mely bizonyítja, hogy a hallgató képes

- „önreflexióra”,
- „a képzés különböző területein elsajátított tudását integrálni és alkalmazni”,
- „a munkája szempontjából meghatározó tudományos, szakirodalmi eredményeket, továbbá a tanítás vagy a pedagógiai feladat eredményességét értékelni”.

A PTE TVSZ 12/A. számú melléklete 15.§-a (3) pontja szerint:

„Közismereti tanárszakok esetében a portfólió terjedelme 60.000-80.000 karakter (szóközzel), amely nem foglalja magában a tartalomjegyzéket, az irodalomjegyzéket, az illusztráció értékű ábrákat, illetve a képeket”.

Ez a dokumentum felváltja a fent említett *Útmutató-javaslatot* a tanári portfólió készítésére és bírálataira vonatkozó gyakorlati szabályok tekintetében. Azok számára, akik a portfólió szerepéről, neveléstudományi háttéréről szeretnének tájékozódni, továbbra is ajánljuk az *Útmutató-javaslat* elméleti vonatkozásainak, valamint a jelen *Tájékoztató* VII. fejezetében felsorolt műveknek a tanulmányozását.

II. A tanári portfólió formai követelményei

A portfóliót Times New Roman betűtípussal javasolt írni.

A főszöveg esetében javasolt a 12-es betűméret, 1,5-es sortáv, normál margók és sorkizárás használata a szavak sorvégi elválasztása nélkül.

Érdemes címsorokat beilleszteni a Stílusok (Címsor 1, Címsor 2 stb. formátum) használatával, ami a tartalomjegyzék szerkesztését is megkönnyíti.

Esztétikusabb a portfólió, ha minden fejezet új oldalon kezdődik.

A portfóliót oldalszámozással kell ellátni. Ennek javasolt helye az élőláb.

A hivatkozási formátum szabadon választható, de legyen egységes és következetes. A hivatkozások legfontosabb szabályai:

- a tartalmi idézetek esetében meg kell jelölni a hivatkozott művet (formátumtól függően szövegközi hivatkozásban vagy lábjegyzetben),
- a szó szerinti idézeteket idézőjelekkel kell elkülöníteni a szövegben, és a szövegközi hivatkozásban, ill. lábjegyzetben meg kell adni a pontos oldalszámot is,
- az irodalomjegyzékben fel kell tüntetni a hivatkozott művek pontos bibliográfiai adatait,
- a képeket, ábrákat címmel kell ellátni, és forrásukat pontosan meg kell jelölni.

A tanári portfólió címlapjának és tartalomjegyzékének elkészítésekor ajánlott a címlap- és tartalomjegyzék-sablonból kiindulni (.

III. Áttekintő táblázat – A tanári portfólió kötelező elemei

T A R T A L M J E G Y Z É K	PÁLYAKÉP-REFLEXIÓ	TERVEZÉSI DOKUMENTUM		3 SZABADON VÁLASZTOTT DOKUMENTUM	Ö S S Z E S Í T E T I R O D A L M J E G Y Z É K	MELLÉKLETEK ÉS NYILATKOZATOK
	Műfaja: reflektív esszé. Tartalma: - a tanárrá válás motivációi, - a tanárképzés kurzusai és a gyakorlat(ok) során szerzett tapasztalatok, további szakmai tapasztalatok, - a gyakorlat(ok) helyszíne, előzetesen megfogalmazott szakmai célok, ezek teljesülése, - a tanári kompetenciák ill. fejlődésük önreflektív bemutatása, - a digitális technológia használatának tapasztalatai, - a képzés zárását követő további szakmai célok, - a portfólió összeállításának szempontjai, indokai, - a tanári kompetenciák megjelenése az egyes dokumentumokban, - felhasznált irodalom.	Tartalma: - bevezetés, a dokumentum adatai (dátum, helyszín, tanulócsoporthoz, téma stb.), - a dokumentum (mellékletbe is kerülhet), - a tervezési folyamat és a megvalósítás értelmező bemutatása, - reflexió - neveléstudományi és szaktudományi pozícióból tekintünk a munkára (kiemelten reflektálva a tanári kompetenciákra), - felhasznált irodalom.		Tartalma: - bevezetés: a dokumentum adatainak rögzítése (műfaja; mikor, milyen célból stb. készült), a dokumentumválasztás indoklása - dokumentum (mellékletbe is kerülhet), - reflexió (összefoglalva a dokumentum elkészítésének tapasztalatait, kiemelten reflektálva a tanári kompetenciákra), - felhasznált irodalom. A dokumentum típusa például: - tanulmány; - szakfordítás; - konferenciabeszámoló; - recenzió; - esettanulmány; - hospitálási napló; - reflektált csoportprofil; szociometria (az órák, tanítási egységek tanulói csoportjának bemutatása); - mérések ismertetése, eredményeinek elemzése és visszacsatolás a tanítási folyamatra; - tananyagfejlesztés; módszertani fejlesztés dokumentációja (feladatlap, játék, érettségi tétel stb.);		Mellékletek: A pályakép-reflexióhoz, a tervezési és a szabadon választható dokumentumokhoz szervesen kapcsolódó dokumentumok. Típusai például: - fényképek, - (tanulói, vezetőtanári és ön)reflexiók, - újságcikkek vagy beszámolók a tárgyalt eseményről, szakmai beszámolók, - tanulói produktumok, - kutatási eredmények táblázatai, grafikonok, statisztikák stb. Nyilatkozatok: - eredetiségnyilatkozat, - felhasználási nyilatkozat.
		A dokumentum típusa a képzési formától függően:				
		Osztatlan nappali képzés 2013-2021	Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv/tématerv/projektterv * és reflexiója			
		Egységes osztatlan nappali képzés 2022-től	Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv/tématerv/projektterv * és reflexiója			
		Rövid ciklusú – színtemelő képzés (2 félév)	Az önálló szaktárgyi tanítási gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv és reflexiója			
		Rövid ciklusú – diszciplináris képzettségre (MA/MSc vagy BA/BSc épülő tanárképzés	Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv/tématerv/projektterv * és reflexiója			

	ÉS párhuzamos tanárképzés (2 félév)		- tehetséggondozó műhely munkájáról, tanulmányi versenyekről szóló beszámoló; - egyéni fejlesztő foglalkozások, szakkörök terve; - iskolán kívüli foglalkozások (színház, projektnap, kirándulás, ünnepség, múzeumi óra, könyvtári foglalkozás, táboroztatás) terve, beszámolója; - osztályfőnöki tevékenységekről való beszámoló (pl. szülői értekezletek); - tankönyv- vagy tantervelemzés stb.		
	Rövid ciklusú – BA/BSc képzettségre épülő tanárképzés (3 félév)	Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv/tématerv/projektterv * és reflexiója			
	Rövid ciklusú – új tanári képzés ÉS új tanári Z-szak (4 félév)	Az önálló szaktárgyi tanítási gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv és reflexiója			
	Rövid ciklusú – újabb pedagógus végzettség megszerzése (3 félév)	A társas szaktárgyi tanítási gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óratervrészlet (mikrotanítás dokumentuma) vagy óraterv és reflexiója			
	Rövid ciklusú – tanítói végzettségre épülő tanárképzés (4 félév)	Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv/tématerv/projektterv * és reflexiója			
	Rövid ciklusú – diszciplináris végzettségre épülő Z-szak (4 félév)	Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat alatt tervezett és megvalósított óraterv/tématerv/projektterv * és reflexiója			
	Rövid ciklusú – szaktanári képzés (2 félév)	A tantárgy emelt szintű oktatásához kapcsolódó tervezési dokumentum			

* Amennyiben a hallgató kérelmet nyújtott be szakmai tapasztalat összefüggő gyakorlatként történő elismertetésére kreditbefogadással: az elismertetett szakmai tapasztalat során keletkezett tervezési dokumentumot helyezi el a portfólióban a második kötelező dokumentumként.

Az *Áttekintő táblázat* egyes tartalmi elemei részben a Kucserka Zsófia – Szabó Veronika: *Útmutató-javaslat az osztatlan tanárképzést lezáró portfólió elkészítéséhez* (Pécs, 2015) c. műben található tartalmak felhasználásával, aktualizálásával kerültek rögzítésre.

IV. Címlap- és tartalomjegyzék-sablon a tanári portfólió összeállításához

Pécsi Tudományegyetem

[Kar neve]

[PORTFÓLIÓ CÍME]

Tanári portfólió

Pécsi Tudományegyetem

1367

Témavezető:

témavezető neve
témavezető beosztása
témavezető intézete/tanszéke

Készítette:

tanárjelölt neve (Neptun-kód)
tanárjelölt szakjának vagy szakjainak
hivatalos elnevezése

Pécs

[benyújtás éve]

Tartalomjegyzék

I. Pályakép-reflexió

- I.1. Bevezetés, a pályaválasztás motivációja
- I.2. Saját tanári szakmai fejlődés bemutatása
 - I.2.1. Egyetemi kurzusok
 - I.2.2. Tanítási gyakorlatok
 - I.2.3. További szakmai tapasztalatok (opcionális)
 - I.2.4. A képzés zárását követő szakmai célok
- I.3. A tanári kompetenciák, illetve fejlődésük önreflektív bemutatása (I.2. alfejezetbe beépíthető)
- I.4. A portfólió felépítése
 - I.4.1. A portfólió összeállításának szempontjai, indokai
 - I.4.2. A tanári kompetenciák megjelenése a választott dokumentumokban
- I.5. Felhasznált irodalom

II. Tervezési dokumentum: [Cím]

- II.1. Bevezetés, a dokumentum adatai
- II.2. A dokumentum: [Cím] (Mellékletekben is elhelyezhető)
- II.3. A tervezési folyamat és a megvalósítás értelmező bemutatása
- II.4. Reflexió a tanári kompetenciák tükrében (II.3. alfejezetbe is beépíthető)
- II.5. Felhasznált irodalom

III. Első szabadon választott dokumentum: [Cím]

- III.1. Bevezetés, a dokumentum adatai
- III.2. A dokumentum: [Cím] (Mellékletekben is elhelyezhető)
- III.3. Reflexió a tanári kompetenciák tükrében
- III.4. Felhasznált irodalom

IV. Második szabadon választott dokumentum: [Cím]

- IV.1. Bevezetés, a dokumentum adatai
- IV.2. A dokumentum: [Cím] (Mellékletekben is elhelyezhető)
- IV.3. Reflexió a tanári kompetenciák tükrében
- IV.4. Felhasznált irodalom

V. Harmadik szabadon választott dokumentum: [Cím]

- V.1. Bevezetés, a dokumentum adatai
- V.2. A dokumentum: [Cím] (Mellékletekben is elhelyezhető)
- V.3. Reflexió a tanári kompetenciák tükrében
- V.4. Felhasznált irodalom

VI. Összesített irodalomjegyzék

VII. Mellékletek

- VII.1. Az első kötelező dokumentum mellékletei
- VII.2. A második kötelező dokumentum mellékletei
- VII.3. Az első szabadon választott dokumentum mellékletei
- VII.4. A második szabadon választott dokumentum mellékletei
- VII.5. A harmadik szabadon választott dokumentum mellékletei

VIII. Nyilatkozatok

- VIII.1. Eredetiségnyilatkozat
- VIII.2. Felhasználási nyilatkozat

V. Nyilatkozatsablonok

NYILATKOZAT a portfólió eredetiségéről és az elektronikus feltöltésről

Alulírott (név)

..... (Neptun-kód), a PTE Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának/Természettudományi Karának hallgatója, ezennel büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom és aláírással igazolom, hogy

.....
.....
.....
című portfólióm **saját szellemi tevékenységem eredménye**, az abban hivatkozott nyomtatott és elektronikus szakirodalom felhasználása a szerzői jogok nemzeti szabályainak megfelelően készült.

Tudomásul veszem, hogy portfólió esetén plágiumnak számít:

- szó szerinti idézet közlése idézőjel és hivatkozás megjelölése nélkül;
- tartalmi idézet hivatkozás megjelölése nélkül;
- más publikált gondolatainak saját gondolatként való feltüntetése.

Kijelentem, hogy a plágium fogalmát megismertem és tudomásul veszem, hogy amennyiben a benyújtott szakdolgozat sérti a szerzői jogokat, úgy a dolgozat minősítése elégtelen (1), továbbá velem szemben a szakfelelős fegyelmi eljárást kezdeményez a dékánál a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 59. § (14) alapján.

Kijelentem továbbá, hogy a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 59.§ (8) értelmében a portfóliómat a kari ütemezés szerinti határidőig az **elektronikus rendszerbe feltöltöttem**.

Tudomásul veszem, hogy a szerzői jogi szabályok betartását a Pécsi Tudományegyetem plágiumkereső rendszerén keresztül ellenőrizheti.

Pécs, 20____ év _____ hó _____ nap

hallgató aláírása

Felhasználási nyilatkozat

Név	
Egyetem / Kar	
Szak	
A képzés módja (nappali, levelező)	
A tanári portfólió benyújtásának éve	
A tanári portfólió címe	
Címfordítás (ha idegen nyelvű a szakdolgozat)	
A tanári portfólió témavezetője	
A tanári portfólió kereshetőségét segítő 5 kulcsszó	

I. *

Alulírott mint a tanári portfólió szerzője, a szerzői jog kizárólagos jogosultjaként hozzájárulok, hogy a dolgozatom elektronikus benyújtását követően azt a Pécsi Tudományegyetem időbeli korlátozás nélkül, tudományos kutatás céljából, az erre jogosult, az Egyetem által meghatározott személyek számára hozzáférhetővé tegye.

II. *

Alulírott mint a tanári portfólió szerzője, a szerzői jog kizárólagos jogosultjaként nem járulok hozzá, hogy a dolgozatom elektronikus benyújtását követően azt a Pécsi Tudományegyetem tudományos kutatás céljából hozzáférhetővé tegye.

Pécs, év hó nap

.....
a hallgató aláírása

* – Kérjük, a kívánt részt jelölje meg.

VI. Kompetencia-táblázat

Az alábbi összefoglaló táblázat beépíthető az *I. Pályakép-reflexió* című fejezet *I.4.2. A tanári kompetenciák megjelenése a választott dokumentumokban* című alfejezetébe.

X. táblázat: Kompetencia-táblázat²

Portfólió-dokumentumok Tanári kompetenciák³	Pályakép-reflexió	Tervezési dokumentum	*	*	*
1. a tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése					
2. a tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése					
3. szakmódszertani és a szaktárgyi tudás alkalmazása					
4. a pedagógiai folyamat tervezése					
5. a tanulás támogatása, szervezése és irányítása					
6. a pedagógiai folyamatok és tanulók értékelése					
7. kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás					
8. autonómia és felelősségvállalás					

(Forrás: saját szerkesztés)

Az * jel helyére a táblázatban a szabadon választott dokumentum neve kerül, pl. Hospitálási napló, Témazáró dolgozat, Óraterv, Tankönyvelemzés, Beszámoló ...

X-szel vagy ✓-val jelölendő a táblázatban, ha a portfólió szerzője egy-egy dokumentum kapcsán az adott kompetenciára reflektál.

² Más lehetséges táblázatcím pl.: A tanári kompetenciák megjelenése a portfólió-dokumentumok tükrében

³ Lásd 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről. (2. melléklet a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelethez) <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1300008.emm> [Letöltési dátum: év. hónap. nap.]

VII. Általános szakirodalmi ajánlás a tanári portfólió megírásához

Jelen szakirodalomlista a portfólió tudományos megalapozásához kíván segítséget nyújtani. A felsorolt művek elsősorban a portfólióírás technikájának megértését segítő vagy a portfólióban, a reflexiók során hivatkozható, a pedagógus professzióhoz általánosságban kapcsolódó írások. A portfólió mindegyik – a kötelező és a szabadon választott dokumentumokat tartalmazó – fejezetére vonatkozóan elvárás, hogy a szerző releváns szakirodalomra támaszkodva érveljen, és a hivatkozott műveket a pontos bibliográfiai adataikkal együtt az irodalomjegyzékben felsorolja. Az alábbi lista kiindulópontként szolgálhat, azonban további – az adott dokumentum témájához és műfajához illeszkedő – neveléstudományi és pszichológiai műveket, valamint tantárgypedagógiai és szaktudományos írásokat is javasolt felhasználni. Ebben a portfólió írása során segítséget nyújthat a tanári záróvizsga témaköreihez tartozó kötelező és ajánlott szakirodalom listája (elérhető a PTE Pedagógusképző Központ honlapján), de természetesen felhasználhatók további releváns művek is. A tanári záróvizsga témaköreihez tartozó szakirodalmi lista tételei az egyes tanári kompetenciák, illetve azok fejlődésének bemutatásához is tudományos háttérrel jelenthetnek.

B. Tier Noémi – Szegedi Eszter (szerk.): *5 alma a fán. Pedagógusok szerepe és szakmai fejlődése a 21. században*. Tempus Közalapítvány, Budapest.

https://partnershungary.hu/wp-content/uploads/2018/04/alma_a_fan_5.pdf

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit (2010): *A tanulás tervezése és értékelése. Tanulási/tanítási program oktatók és tanár szakos hallgatók számára*. Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Pécs.

<https://pea.lib.pte.hu/items/58931c2e-af12-4d39-ad08-e6fc1dacfc08>

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (2002): *A kritikai gondolkodás fejlesztése. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz*. Pécsi Tudományegyetem, Pécs – Budapest.

<https://docplayer.hu/4341424-A-kritikai-gondolkodas-fejlesztese.html>;

http://vetesi.hu/portfoliohoz/anyagok/kritikaig_fejl_1.pdf

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (vál. és szerk.) (2007): *A kritikai gondolkodás fejlesztése II. Az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Válogatás pedagógusok és pedagógusjelöltek munkáiból*. Pécsi Tudományegyetem, Pécs.

<http://docplayer.hu/3916352-A-kritikai-gondolkodas-fejlesztese-ii.html>

Dávid Mária (szerk.) (2011): *A tanári pályaalakultság megítélésének módszerei*. Károly Főiskola, Eger.

http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/a_tanari_palyaalakultsag_megitelesenek_modszerei.pdf

Dudás Margit (2006): A belépő nézetek feltárása. Bevezetés a „saját pedagógiába”. In: Bárdossy Ildikó – Forray R. Katalin – Kéri Katalin (szerk.): *Tananyagok a pedagógia szakos alapképzéshez*. Bölcsész Konzorcium, Budapest. 150-170.

<https://mek.oszk.hu/15600/15612/pdf/hefoptotal.pdf>

Educatio folyóirat 2004. évi 3. tematikus száma (Pedagógusképzés).
<https://epa.oszk.hu/01500/01551/00029/pdf/>

Educatio folyóirat 2024. évi 1. tematikus száma (Mesterséges intelligencia és oktatás).
<https://akjournals.com/view/journals/2063/33/1/2063.33.issue-1.xml>

Estefánné Varga Magdolna (szerk.) (2011): *Megújuló tananyagtartalmak, módszerek a kompetenciaalapú tanárképzésben*. Eszterházy Károly Főiskola, Eger.
http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/megujulo_tananyagtartalmak_modszerek_a_kompetenciaalap_u_tanarkepzesben.pdf

Falus Iván – Kimmel Magdolna (2009): *A portfólió*. Oktatás-módszertani Kiskönyvtár XI., 2., bővített kiadó, Gondolat Kiadó – ELTE PPK Neveléstudományi Intézet, Budapest.
<https://www.szaktars.hu/gondolat/view/kimmel-magdolna-falus-ivan-a-portfolio-2009/?pg=0&layout=s> (Neptun azonosítóval elérhető)

Falus Iván (szerk.) (2011): *Tanári pályaaalkalmasság – kompetenciák – sztenderdek*. Nemzetközi áttekintés. Eszterházy Károly Főiskola, Eger.
http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/tanari_palyaalkalmassag_kompetenciak_sztenderdek.pdf

Gloviczki Zoltán (2024): *A holnapután iskolája. Felkészülés az emberi jövőre*. Open Books, Budapest.

Hunya Márta (2014): *Reflektív pedagógus – reflektív gyakorlat*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.
<https://ofi.oh.gov.hu/publikacio/reflektiv-pedagogus-reflektiv-gyakorlat>

Hunyady Györgyné – M. Nádas Mária (2014): *Az iskolakép változatai és változásai*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
https://www.eltereader.hu/media/2014/06/Hunyady_Nadasi_Az-iskolakep_READER.pdf

Kéri Katalin (szerk.) (2021): *Digitális és online lehetőségek, jó gyakorlatok a tanári munkában és a neveléstudományi kutatásokban az osztatlan tanár szakos hallgatóknak és gyakorló pedagógusoknak*. PTE BTK Neveléstudományi Intézet – PTE BTK „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola, Pécs.
<https://bit.ly/3tfQ0FB>

Kimmel Magdolna (2017): A tantárgy-pedagógiák helye és szerepe a pedagógusképzésben. *Pedagógusképzés*, 16. évf. 1-4. sz. 4-22.
https://epa.oszk.hu/04000/04051/00001/pdf/EPA04051_pedagoguskepzes_2017.pdf

Kocsis Mihály – Sági Matild (szerk.) (2012): *Pedagógusok a pályán*. Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, Budapest.
https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/pedagogusok_a_palyan.pdf

Kotschy Beáta (szerk.) (2011): *A pedagógussá válás és a szakmai fejlődés sztenderdjei*. Eszterházy Károly Főiskola, Eger.
http://epednet.ektf.hu/eredmenyek/a_pedagogussa_valas_es_a_szakmai_fejlodes_sztenderdjei.pdf

Lengyelne Molnár Tünde (szerk.) (2020): *A kultúraváltás hatása az egyéni kompetenciákra: a digitális kompetencia modelljei*. Líceum Kiadó, Eger.

https://publikacio.uni-eszterhazy.hu/6805/1/DOI_Pedag%C3%B3gusok%20digit%C3%A1lis%20kompetenciairendszeri%20k%C3%B6tet_0817_jav.pdf

Lévai Dóra (2014): *A pedagógus kompetenciái az online tanulási környezetben zajló tanulási-tanítási folyamat során*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.

https://www.eltereader.hu/media/2015/05/Levai_D_A-pedagogus_kompetenciai.pdf

Mrázik Julianna (2014): A portfólió: dokumentumgyűjtemény vagy reflexiógyűjtemény? In: Arató Ferenc (szerk.): *Horizontok. A pedagógusképzés reformjának folytatása*. PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs. 77-88.

https://www.researchgate.net/publication/278963351_A_portfolio_dokumentumgyujtemeny_vagy_reflexiogyujtemeny

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.) (2017): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve*. I. kötet. Osiris, Budapest.

<https://www.szaktars.hu/osiris/view/n-kollar-katalin-szabo-eva-szerk-pedagogusok-pszichologiai-kezikonyve-1-2017/?pg=6&layout=s> (Neptun azonosítóval elérhető)

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.) (2017): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve*. II. kötet. Osiris, Budapest.

<https://www.szaktars.hu/osiris/view/n-kollar-katalin-szabo-eva-szerk-pedagogusok-pszichologiai-kezikonyve-2-2017/?pg=6&layout=s> (Neptun azonosítóval elérhető)

N. Kollár Katalin – Szabó Éva (szerk.) (2017): *Pedagógusok pszichológiai kézikönyve*. III. kötet. Osiris, Budapest.

<https://www.szaktars.hu/osiris/view/n-kollar-katalin-szabo-eva-szerk-pedagogusok-pszichologiai-kezikonyve-3-2017/?pg=6&layout=s> (Neptun azonosítóval elérhető)

Nikitscher Péter (2015): Milyen a jó pedagógus? – Elvárások és az érzékelt valóság egy nagymintás diákkutatás eredményei alapján. *Educatio*, 1. sz. 129-139.

https://epa.oszk.hu/01500/01551/00071/pdf/EPA01551_ecucatio_2015_1_129-139.pdf

Ollé János (2024): A didaktika alkalmazhatósága a digitális tananyagok és online tanulási környezetek fejlesztésében. *Pedagógusképzés*, 3. sz. 134-145.

<https://doi.org/10.37205/TEL-hun.2023.3.08>

Prievara Tibor (2015): *A 21. századi tanár. Egy pedagógiai szemléletváltás története*. Neteeducatio Kft., Budapest.

Pukánszky Béla (2011): A tanári kompetenciák problémátörténete. In: Albert Sándor et al. (szerk.): *A tanári kompetenciákról*. Selye János Egyetem, Komárom. 29-64.

Racsko Réka (szerk.) (2020): *A kultúraváltás hatása az oktatásra: tanulmányok a digitális átállás iskolára gyakorolt hatásáról*. Líceum Kiadó, Eger.

https://publikacio.uni-eszterhazy.hu/6806/1/DOI_Tanulmányok%20a%20digitális%20átállás%20iskolára%20gyakorolt%20hatásáról%20%28EFOP%203.2.15%29_jav.pdf

Szebedy Tas (2005): A pedagóguspálya sajátosságai és a foglalkozási ártalmak. Az iskola a szereplők együttműködésének függvénye. *Új Pedagógiai Szemle*, 7-8. sz. 18-32.
<https://folyoiratok.oh.gov.hu/uj-pedagogiai-szemle/a-pedagoguspalya-sajatossagai-es-a-foglalkozasi-artalmak>

Szivák Judit (1999): A kezdő pedagógus. *Iskolakultúra*, 4. sz. 3-13.
<https://epa.oszk.hu/00000/00011/00026/pdf/1999-4.pdf>

Szivák Judit (2014): *Reflektív elméletek, reflektív gyakorlatok*. ELTE Eötvös Kiadó, Budapest.
<http://www.eltereader.hu/kiadvanyok/reflektiv-elmeletek-reflektiv-gyakorlatok/>

Szőke-Milinte Enikő (szerk.) (2018): *Pedagógiai küldetés – a küldetés pedagógiája. Tanulmányok a katolikus pedagógusképzésről és pedagógiáról*. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Budapest.
https://publikacio.ppke.hu/id/eprint/1348/1/Pedagogiai_kuldetes.pdf

Szűcs Ida (szerk.) (2022): *A didaktika kézikönyve. Elméleti alapok a tanítás tanuláshoz*. [Digitális kiadás.] Akadémiai Kiadó, Budapest.
https://mersz.hu/dokumentum/m1037adk_1/

Szűts Zoltán (2020): *A digitális pedagógia elmélete*. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Tókos Katalin (2007): Beszélgetések tanár szakos hallgatókkal önismeretről, önismeret-fejlesztésről. *Új Pedagógiai Szemle*, 7-8. sz. 45-55.
<https://ofi.oh.gov.hu/tudastar/tokos-katalin-090617>

Turzó-Sovák Nikolett (2020): Pedagógushallgatók digitális kompetenciáinak fejlesztési lehetőségei. *Gyermeknevelés*, 8. évf. 2. sz. 164-173.
https://epa.oszk.hu/02400/02411/00019/pdf/EPA02411_gyermekneveles_2020_02_164-173.pdf

VIII. A tanári portfólió értékelőlapja

PTE BTK-TTK A TANÁRI PORTFÓLIÓ ÉRTÉKELŐLAPJA

A tanári portfólió szerzője (név, Neptun-kód, szak):

.....

A tanári portfólió címe:

.....

Témavezető/bíráló neve:

A portfólió elfogadhatósági és értékelési szempontjai

A PORTFÓLIÓ ELFOGADHATÓSÁGI SZEMPONTJAI	
Nem fogadható el a portfólió, amennyiben az alábbi szempontok bármelyikének nem tesz eleget (Kérjük, a megfelelőt húzza alá!):	
Terjedelme 60-80.000 karakter (szóközzel), amely nem foglalja magában a tartalomjegyzéket, az irodalomjegyzéket, az illusztráció értékű ábrákat, a képeket és a mellékletet.	igen/nem
Tartalmazza a következő alapvető részeket: két kötelező és három szabadon választott dokumentum és a hozzájuk kapcsolódó reflexiók; címlap; tartalomjegyzék; hivatkozások; irodalomjegyzék; mellékletek.	igen/nem
A szerző betartja a tudományos hivatkozás szabályait (nem plagizál).	igen/nem

A PORTFÓLIÓ ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTJAI	
A pályakép-reflexiót (I. kötelező dokumentumot) tartalmazó fejezetben a tanárjelölt... (összesen 18 pont)	
1. kontextusba helyezve és folyamatában értelmezi saját tanári szakmai fejlődését – a tanári kompetenciáival összefüggésben –, kitérve a tanítási gyakorlataira is.	8 pont/
2. bemutatja, hogy képes a digitális technológia hatékony és körültekintő használatára.	2 pont/
3. kifejti és értelmezi portfóliója összeállításának szempontjait és indokait.	2 pont/
4. felvázolja, hogy a portfólióba válogatott dokumentumok miként bizonyítják tanári kompetenciáinak meglétét és azok fejlődését.	3 pont/
5. releváns szakirodalomra támaszkodva érvel, a hivatkozott műveket – a bibliográfiai adataikkal együtt – az irodalomjegyzékben felsorolja.	3 pont/
A tervezési dokumentumot (II. kötelező dokumentumot) tartalmazó fejezetben a tanárjelölt... (összesen 26 pont)	
6. a bevezető alfejezetben rögzíti a dokumentum pontos adatait, és megindokolja, hogy miért ezt a dokumentumot választotta.	2 pont/
7. a pedagógiai folyamat egyes lépéseit logikusan építette egymásra, a dokumentum jól strukturált.	2 pont/
8. a tervezés során figyelembe vette a tanulócsoport sajátosságait, és törekedett a tanulói motiváció felkeltésére és fenntartására.	3 pont/
9. értelmezi a tervezett célok és azok megvalósítását segítő tanulás-szervezési formák, módszertani eszközök közötti összefüggést.	3 pont/
10. a tervezés során érvényesítette a tanulói kompetenciafejlesztés szempontjait, és reflektál azok megvalósulására.	3 pont/
11. megjeleníti a pedagógiai értékelés formáit és szempontjait.	2 pont/
12. összefoglalja a dokumentum elkészítésének tapasztalatait és – a tanári kompetenciáival összefüggésben – reflektál a saját szakmaiságának alakulására.	5 pont/
13. korszerű szaktárgyi és szaktudományos felkészültségről tesz tanúbizonyságot.	3 pont/
14. releváns szakirodalomra támaszkodva érvel, a hivatkozott műveket – a bibliográfiai adataikkal együtt – az irodalomjegyzékben felsorolja.	3 pont/

Az I. szabadon választott dokumentum fejezetében a tanárjelölt... (összesen 15 pont)	
15. a bevezető alfejezetben rögzíti a dokumentum pontos adatait és műfaját, valamint megindokolja, hogy miért ezt a dokumentumot választotta.	2 pont/
16. érvényesíti a választott dokumentum műfaji sajátosságait.	2 pont/
17. összefoglalja a dokumentum elkészítésének tapasztalatait és – a tanári kompetenciáival összefüggésben – reflektál a saját szakmaiságának alakulására.	5 pont/
18. korszerű szaktárgyi és szaktudományos felkészültségről tesz tanúbizonyságot.	3 pont/
19. releváns szakirodalomra támaszkodva érvel, a hivatkozott műveket – a bibliográfiai adataikkal együtt – az irodalomjegyzékben felsorolja.	3 pont
A II. szabadon választott dokumentum fejezetében a tanárjelölt... (összesen 15 pont)	
20. a bevezető alfejezetben rögzíti a dokumentum pontos adatait és műfaját, valamint megindokolja, hogy miért ezt a dokumentumot választotta.	2 pont/
21. érvényesíti a választott dokumentum műfaji sajátosságait.	2 pont/
22. összefoglalja a dokumentum elkészítésének tapasztalatait és – a tanári kompetenciáival összefüggésben – reflektál a saját szakmaiságának alakulására.	5 pont/
23. korszerű szaktárgyi és szaktudományos felkészültségről tesz tanúbizonyságot.	3 pont/
24. releváns szakirodalomra támaszkodva érvel, a hivatkozott műveket – a bibliográfiai adataikkal együtt – az irodalomjegyzékben felsorolja.	3 pont/
A III. szabadon választott dokumentum fejezetében a tanárjelölt... (összesen 15 pont)	
25. a bevezető alfejezetben rögzíti a dokumentum pontos adatait és műfaját, valamint megindokolja, hogy miért ezt a dokumentumot választotta.	2 pont/
26. érvényesíti a választott dokumentum műfaji sajátosságait.	2 pont/
27. összefoglalja a dokumentum elkészítésének tapasztalatait és – a tanári kompetenciáival összefüggésben – reflektál a saját szakmaiságának alakulására.	5 pont/
28. korszerű szaktárgyi és szaktudományos felkészültségről tesz tanúbizonyságot.	3 pont/
29. releváns szakirodalomra támaszkodva érvel, a hivatkozott műveket – a bibliográfiai adataikkal együtt – az irodalomjegyzékben felsorolja.	3 pont/

A portfólió egészére jellemző... (összesen 11 pont)	
30. a problémaorientált, elemző megközelítésmód és a kritikai attitűd.	5 pont/
31. a szabatos fogalmazás, a műfajnak megfelelő stílus és a nyelvhelyesség.	3 pont/
32. az igényes formai és technikai kivitelezés, az átlátható struktúra.	3 pont/
Összes pontszám:	100 pont/

A tanári portfólió érdemjegye:

(0-50 pont: 1; 51-62 pont: 2; 63-74 pont: 3; 75-87 pont: 4; 88-100 pont: 5)

Az értékelés szöveges indoklása (5-10 mondat):

Záróvizsga kérdés(ek) és ajánlott irodalom:

Kelt:

.....

Konzulens/opponens aláírása

IX. A tanári portfólió bemutatása és védeése a tanári záróvizsgán

A tanári záróvizsgán a tanárjelölt bemutatja és megvédi az általa készített tanári portfóliót. Ajánlott ebből a célból 15 perces prezentációt készítenie, mely a tanárjelölt és a vizsgabizottság számára is megkönnyíti a gondolatmenet követését. A prezentációban a vizsgázónak be kell mutatnia a tanári portfólió koncepcióját, válaszolnia kell az előzetesen megadott témavezetői és opponensi kérdésekre. Reagálhat továbbá a tanári portfólió értékelőlapján rögzített bírálói észrevételekre is. Ezt követően a hallgató a záróvizsga-bizottság által feltett kérdésekre válaszol. Mindezekre összesen 20 perc áll rendelkezésre.

A prezentáció előlapján ajánlott azokat az adatokat megjeleníteni, amelyek a tanári portfólió címlapján () is szerepelnek.

Javasolt a következő dián a tanári portfólió tartalomjegyzékének fő fejezetcímeit feltüntetni, mely megmutatja a dolgozat szerkezetét. Ez történhet vázlatpontokba szedve, ugyanakkor ehhez a Kompetencia-táblázat () is jól használható.

Az egyes portfólió-dokumentumokra 1-2 diát érdemes szánni dokumentumonként, vázlatosan feltüntetve a legfontosabb gondolatokat. Ezek részletesebb kifejtése szóban történik.

A portfólió-dokumentumok bemutatását követően a konzulensi és opponensi kérdések mentén is érdemes egy-egy diát készíteni. A diákon a kapott bírálói kérdések pontosan, szövegszerűen elhelyezhetők, ugyanakkor az arra adott választ vázlatpontokba szedve, egymás alatt, gondolatjelekkel érdemes rögzíteni, szóban pedig részletesen kifejteni.

Ha a konzulensi vagy opponensi kérdések valamelyik konkrét portfólió-dokumentumra vonatkoznak, akkor a bírálói kérdést tartalmazó dia közvetlenül az adott portfólió-dokumentumot bemutató dia után is elhelyezhető.

A diasor végén, az utolsó dián érdemes megköszönni a figyelmet (Köszönöm a figyelmet! Köszönöm a megtisztelő figyelmet! stb.).

A diasor megtervezése során annak háttér, betűtípusa tetszőlegesen megválasztható, ugyanakkor érdemes a szöveget jól olvasható módon, nagyobb méretben, vázlatosan elkészíteni. A betű színe ne olvadjon bele a háttérbe.

X. Gyakran ismételt kérdések

Általános információk	
Kérdés	Válasz
Melyik tanári szakomhoz kapcsolódjanak a tervezési és a szabadon választható dokumentumok?	Kapcsolódhatnak egyik vagy másik szaktárgyhoz, illetve általános pedagógiai-pszichológiai kérdésekhez, bármilyen arányban – beleértve a kizárólagosságot is.
Csak akkor írhatok a digitális technológia használatáról, ha a teljes órát vagy modult erre építettem?	Nem, egy-egy óra- vagy modulrészlet esetében is megemlíthető. A reflexióban fontos kitérni arra, hogy didaktikai szempontból miért volt indokolt a digitális technológia használata.
A tanári portfóliót milyen formátumban szükséges benyújtani? Miként történik az értékelése?	A tanári portfóliót kizárólag digitálisan kell benyújtani a Neptun erre kialakított felületén, pdf dokumentumként. Az értékelés is digitálisan történik. A tanári portfólió értékelőlapja itt érhető el: 🔗
Hol találom meg az eredetiség- és felhasználási nyilatkozatot?	A nyilatkozatsablonok itt érhetők el: 🔗
Elegendő-e, ha az egyes dokumentumokban (fejezetekben) megjelenő tanári kompetenciákat csupán egy táblázatban mutatom be?	Nem. A pályakép-reflexióban vázlatosan kell bemutatni, hogy a portfólióba válogatott dokumentumok miként bizonyítják a tanári kompetenciáinak meglétét és fejlődését, és ennek a része lehet a kompetencia-táblázat, mely itt érhető el: 🔗 A tervezési és a szabadon választott dokumentumokat tartalmazó fejezetekben pedig részletesen kell reflektálni a tanári kompetenciák meglétére és fejlődésére.
Megnevezhetem-e tanárait, diákjaimat a portfólió dokumentumaiban? Mellékelhetek-e róluk fényképeket?	A szerző megnevezheti mentorait, tanárait, oktatóit, ha példaképként, a tanárrá válás folyamatában segítő szerepet játszó mentorról, tanárról, oktatóról van szó. A tanulók csak nem beazonosítható módon szerepelhetnek a portfólióban. Fényképeken személyek csak elhomályosított arccal jelenhetnek meg, kivéve az iskola honlapján vagy más nyilvános felületen elérhető képeket.
Kötelező-e a portfóliónak valamely téma köré épülnie? Kell-e egy külön címet is adni a portfóliónak?	Nem kötelező. A szerző szabadon eldöntheti, hogy érvényesít-e tematikus koherenciát az egyes dokumentumok között. A portfóliót elláthatja egy ezt kifejező címmel. Ellenkező esetben a cím lehet egyszerűen „Tanári portfólió”.
Van-e a Mellékletek című fejezetnek terjedelmi minimuma vagy maximuma?	Nincs terjedelmi megkötés, de a Mellékletekbe csak olyan elem kerüljön, ami szervesen kapcsolódik a tanári portfólió főszövegéhez. A Mellékletekben elhelyezett elemekre a főszövegben hivatkozni kell.

Stílus és formátum	
Kérdés	Válasz
Melyek a tanári portfólió formai követelményei? Milyen legyen a felépítése, struktúrája?	A tanári portfólió formai követelményei itt érhetők el: 🔗 A struktúra kialakításához javasolt tartalomjegyzék-sablon itt érhető el: 🔗
Szerepelhet-e idegen nyelvű dokumentum a tanári portfólióban?	Igen, szerepelhet idegen nyelvű dokumentum a tanári portfólióban, de a fejezet többi részét (dokumentum adatainak rögzítése, reflexió stb.) magyar nyelven kell megírni.
Írhatom-e a teljes portfóliót idegen nyelven?	Erről a kérdésről a PTE TVSZ 12/A melléklet 16. §-a rendelkezik.
Milyen információknak kell szerepelniük a címlapon?	A címlap-sablon itt érhető el: 🔗
Hány tudományos műre ajánlott hivatkozni?	Fejezetenként ajánlott legalább 4-5 különböző, releváns tudományos műre hivatkozni. Ezek lehetnek pedagógiai-pszichológiai, szak módszertani, szaktudományos művek egyaránt.
Van-e kötelező formátuma a hivatkozásoknak?	A forrásmegjelölés legfontosabb szabályai itt érhetők el: 🔗

Kötelező dokumentumok	
Kérdés	Válasz
A pályakép-reflexió szólhat-e csak a képzést megelőző tapasztalatokról?	Nem. Mindenképpen ki kell térni benne a képzés tapasztalataira.
Ki kell-e térnem a pályakép-reflexióban a jövőbeli szakmai terveimre is?	Ajánlott a jövőbeli szakmai célokra is kitérni a pályakép-reflexióban, hiszen ezek szervesen kapcsolódnak a szakmai fejlődés folyamatszerű bemutatásához.
Minden, a most elvégzett képzésemhez kapcsolódó egyetemi kurzusra reflektálnom kell-e a pályakép-reflexióban?	Nem. A pályakép-reflexió célja, hogy kontextusba helyezze a szerző szakmai fejlődését. Tehát azokra a kurzusokra érdemes koncentrálni, amelyek jelentősen hozzájárultak a szerző fejlődéséhez.
Milyen sablont használjak a tervezési dokumentumhoz?	A tervezési dokumentum sablonjai itt érhetők el: 🔗 , de más formátum is szabadon választható (nincs mindenki számára egységesen előírt tervezési sablon).
Csak megvalósult tervezési dokumentumokat lehet második kötelező dokumentumként elhelyezni a tanári portfólióban?	A második kötelező dokumentum (tervezési dokumentum) esetében fontos, hogy megvalósított dokumentumot tartalmazzon és mutasson be (kivétel: 2 féléves szaktanári képzés).
Szükséges-e tanórán készült fotókat mellékelnem a tervezési dokumentumhoz?	Tanórai fotókat, szemléltető eszközöket, további tervezési dokumentumokat, feladatlapokat stb. akkor érdemes mellékelni, ha releváns részletekkel gazdagítják a megvalósult tanítási-tanulási folyamat bemutatását és reflexióját.

Szabadon választható dokumentumok	
Kérdés	Válasz
A dokumentumok mely adatait kell rögzítenem a fejezetek bevezető részében?	A bevezetésben rögzíteni kell, hogy a dokumentum mikor és milyen céllal készült, mi a műfaja. Ugyanitt szükséges megindokolni, hogy a szerző miért ezt a dokumentumot választotta.
Csak akkor helyezhetek-e el konferenciabeszámolót a tanári portfólió egyik szabadon választott dokumentumaként, ha előadó voltam?	Konferenciabeszámoló előadóként vagy résztvevőként is elhelyezhető a tanári portfólióban. Érdemes kitérni benne a rendezvény pontos adataira, a saját vagy a meghallgatott előadásokra (előadó, téma, kutatás módszere, kapcsolódó szakmai beszélgetések, hozzászólások), a konferencia-részvétel tanulságaira.
Csak megvalósult tervezési dokumentumokat lehet szabadon választható dokumentumként elhelyezni a tanári portfólióban?	A szabadon választható dokumentumok esetében nincs ilyen megkötés, tehát meg nem valósult tervezetek is elhelyezhetők.
Milyen műfajok közül választhatok a szabadon választható dokumentumok esetében?	A szabadon választható dokumentumok műfaji listája itt érhető el: 🔗 , de minden további, a felsorolásban nem szereplő műfaj is választható.
Elhelyezhetek-e a tanári portfólióba olyan dokumentumot is, amelyet másokkal együtt készítettem?	Igen, de mivel a dokumentum közös szellemi termék, a társszerzőket fel kell tüntetni. Továbbá rögzíteni kell, hogy a szerző a dokumentum mely részeit, milyen arányban készítette.

XI. FÜGGELÉK – Tervezési dokumentum-minták

A jelen Függelékben közzétett óraterv-, tematikus terv- és projektterv-minták a tanári portfólió II. kötelező dokumentumának (tervezési dokumentum) megírásához nyújtanak segítséget azáltal, hogy változatos sablonokat kínálnak a tanárjelöltek számára. A Függelék az RJR modellre épülő, a különböző szakmai szűrőszempontokat (kooperatív alapelveket, kéttanáros modellt, projektpedagógiát stb.) érvényesítő, a testnevelés szakosoknak ajánlott, valamint a pedagógusminősítési eljárás keretében, vagyis a már pedagóguspályán lévő tanárok számára javasolt tervezési dokumentum-sablonokat egyaránt tartalmaz. A közzétett mintákon kívül a tervezési dokumentum elkészítéséhez természetesen más formátum is szabadon választható.

RJR (Ráhangolódás – Jelentésteremtés – Reflektálás) modellre épülő óratervsablon

A pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgycsoport/tantárgy:

Osztály/Csoport:

A megvalósítás dátuma:

Az óra témája:

Az óra cél- és feladatrendszere: a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése:

Az óra didaktikai feladatai:

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált források:

(tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, hagyományos és digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.)

AZ ÓRA ELŐTT	
Motiváció	
Miért értékes az óra?	
Hogyan illeszkedik abba, amit korábban tanítottam, és amit ezt követően fogok tanítani?	
Milyen lehetőségeket rejt az óra a kritikai gondolkodás szempontjából?	
Célok	
Milyen információkat keresünk és dolgozunk fel?	
Mihez fognak kezdeni a diákok ezzel a tudással?	
Előfeltételek	
Milyen tudásanyaggal (ismeretekkel, készségekkel és képességekkel) kell rendelkeznie a tanulónak ahhoz, hogy sikeresen tanuljon ebből az órából?	
Értékelés	
Mi bizonyítja majd, hogy a diák tanult, új tudást szerzett a tanórán?	
Segédanyagok és időbeosztás	
Hogyan fogom a segédanyagot és az időt egymáshoz rendelni?	
Munkaforma	
Hogyan rendezem csoportba a diákokat a tanuláshoz?	
Milyen munkaformát alkalmazok s mi indokolja annak választását?	
AZ ÓRÁN	
Ráhangolódás	
Hogyan vezetem rá a diákokat a tanulással kapcsolatos célok és kérdések megfogalmazására, saját előzetes tudásának megvizsgálására?	
Jelentésteremtés	
Miként fognak a diákok a téma feltárásába?	
Mely munkaformákban dolgozzák fel az ismereteket a tanulók?	
Miként ellenőrzik majd, hogy megértették a tanulási tartalmat?	
Reflektálás	
Mire tudja használni a gyerek a tanultakat?	

Milyen irányítást kapott a tanuló ahhoz, hogy a későbbiekben felkészült legyen az új tudás megfontolására, a fennmaradó kérdések megválaszolására?	
Milyen következtetésekhez kell eljutnunk az óra végén?	
AZ ÓRA UTÁN	
Kiterjesztés	
Milyen további tanulás irányába vezet az óra? Mit tegyen a tanuló az óra befejezése után?	
<i>Az óratervezés folyamatában szerzett tapasztalataim, tanulságok önmagam számára:</i>	

A sablon forrása:

Jónásné Csalódi Éva (2011): *A „Mérés, értékelés” kurzus tervezése, értékelése*. Tanulmány. PTE BTK, Pécs. (3.2.5. A „Mérés, értékelés” kurzus egy témájának óraterve). https://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/meres_ertekeles/325_a_mrs_rtkels_kurzus_egy_tmjnak_raterve.html (letöltés dátuma: 2025.06.27.) alapján módosított változat

Bárdossy Ildikó – Dudás Margit – Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika (2002): *A kritikai gondolkodás fejlesztése – az interaktív és reflektív tanulás lehetőségei. Tanulási segédlet pedagógusok és pedagógusjelöltek számára a saját élményű tanuláshoz*. Pécsi Tudományegyetem, Pécs. http://vetesi.hu/portfoliohoz/anyagok/kritikaig_fejl_1.pdf (letöltés dátuma: 2025.06.27.) alapján módosított változat

A PTE BTK NTI Nevelés- és Oktatásméleti Tanszék által összeállított óratervsablonok (Arató Ferenc fejlesztése, 2011)

Az alábbiakban bemutatott táblázatok egy logikára fűzik fel a hospitálási megfigyeléseket segítő táblázatokat és a saját óravázlatok, témavázlatok tervezését segítő táblázatokat. A táblázatok egyes oszlopait az alábbiakban mutatjuk be:

Célok: Szükségesnek látszik, hogy a hallgató, leendő pedagógus tisztában legyen az általa megfigyelt/tervezett gyakorlati lépések pontos céljával, s azokat rögzíteni is tudja. Akár egy megfigyelés/hospitálás során, akár saját tervezése során. A cél oszlop mellé beilleszthető egy *kompetencia* fejlécű oszlop, amelyben az adott lépésben/lépésekben fejlesztendő kompetenciát/kompetencia-területet is megjelölheti a hallgató.

Lépések: Fontos, hogy a hallgató egy-egy pedagógiai eljárást, módszertani fogást, tanulásszervezési struktúrát lépésekre tudjon bontani, lépésenként felismerni, lejegyezni, s a későbbiekben ugyanígy lépésenként/instrukciónként megtervezni, leírni, és a gyakorlatban kivitelezni.

Idő: Az időtervezés a lépésekhez kapcsolódóan percnyi pontosságúvá finomodhat a megfigyelések, a gyakorlat során, különösen akkor, ha sikerül már a hospitáláskor, ill. a saját gyakorlat tervezésekor, percekben megadott időmegfigyelést/időtervezést elérni táblázataink segítségével a hallgatónál.

Eszköz: Az eszközök számbavétele a hospitálás/tervezés során segíti a hallgatót abban, hogy a megfigyelt óra gördülékenységének eszközökre épülő hátterét megfigyelje, tervezése során az eszközök pontos megtervezésével megteremtse.

Tanári tevékenység: A hospitálás során itt rögzítheti azokat a kifejezett és konkrét tanári tevékenységeket, amelyek a lépéseken végigvezetik a tanulásban résztvevőket. Leírhatja, hogy milyen konkrét tevékenységeket kell a tanárnak az egyes lépések során végrehajtania a pedagógiai gyakorlat kivitelezése során, milyen konkrét instrukciókat ad például a tanár. A saját tevékenységének megtervezésekor ebben az esetben már nem lesz idegen számára, hogy konkrét tanári tevékenységeket tervezzen, s így nem érzi majd elveszettnek magát, akár egy új módszertani elem kipróbálása során sem.

Szakmai szűrőszempontok: Valamilyen konkrét szakmai/módszertani kidolgozott megfigyelési szempontsor beiktatása a hospitálás/tervezés során itt a példában a *kooperatív alapelvek* közül négy, a további táblázatokban a *kéttanáros modell*, a *projektpedagógia*, a *tevékenységközpontú/többszörös intelligenciára* épülő módszertanok, valamint a *multikulturális oktatás/interkulturális nevelés*, vagy pl. a *differenciálás* szűrője kerülhet be a megfigyelési/tervezési táblába. Fontos, hogy ezeknek kidolgozott szempontoknak kell lenniük, hogy itt csak pipálni, vagy kihúzni, esetleg kérdőjellel jelölni kelljen.

Reflexióim: A hospitálás során a megfigyelték, a tanultak és a tervezendő tevékenységek hármasszerű összehasonlítása során keletkező reflexiókat lehet, akár lépésenként rögzíteni, a tervezés és megvalósítás során, pedig a tervezett/megvalósult tevékenységek összehasonlításából származó reflexiókat, a kettéosztott napló módszerének megfelelően.

cél	lépések	idő (perc)	eszköz	tanári tevékenység	szakmai szűrőszempontok				reflexióim
					=		1	□	

cél	lépések	idő (perc)	eszköz	szakmai szűrőszempontok: kéttanáros modell		reflexióim
				tanári tevékenység 1.	tanári tevékenység 2.	

cél	lépések	idő (perc)	eszköz	tanári tevékenység	szakmai szűrőszempontok: projektpedagógia				reflexióim
					tanulói célok	tanulói tervezés	egyéni tanulói prod.	egymásra épülő proj.term.	

cél	lépések	idő (perc)	eszköz	tanári tevékenység	szakmai szűrőszempontok: többszörös intelligencia								reflexióim
					mat logik	nyelvi	téri	mozg	zenei	natur	inter	intra	

cél	lépések	idő (perc)	eszköz	tanári tevékenység	szakmai szűrőszempontok: multikulturális oktatás/interkulturális nevelés				reflexióim
					nyelvi	tárgyi	inter- perszonális	intra- perszonális	

cél	lépések	idő (perc)	eszköz	tanári tevékenység	szakmai szűrőszempontok: differenciálás heterogén kiscsoportokban				reflexióim
					heterogén	koop	egyénnre- szabott	rugalmas	

A sablonok forrása:

Óratervminták – PTE BTK NTI Nevelés- és Oktatáselméleti Tanszék által összeállított sablonok (Arató Ferenc fejlesztése, 2011). In: Kucserka Zsófia – Szabó Veronika (2015): *Útmutató-javaslat az osztatlan tanárképzést lezáró portfólió elkészítéséhez*. Pécs. 32-39.

Óratervsablon testnevelés szakos hallgatóknak

„A” változat

Pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgycsoport/tantárgy:

Tanítás helye:

A megvalósítás dátuma:

Osztály/Csoport:

Létszám:

Szükséges eszközök:

Az óra témája:

Az óra cél- és feladatrendszere:

Az óra didaktikai feladatai

Fejleszthető tanulói kompetenciák:

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált irodalom:

<i>Időkeret</i>	<i>Az óra felépítése (célok, feladatok, követelmények)</i>	<i>Az óra tananyaga, szervezése</i>	<i>A tananyag-feldolgozás módszere</i>	<i>Megjegyzés, reflexió</i>
	1. Bevezető rész			
	2. Fő rész			
	3. Befejező rész			

A sablon forrása:

Testnevelés óratervezet – Eszterházy Károly Egyetem https://archivum.uni-eszterhazy.hu/public/uploads/oratervezet-minta_560e4ba02a463.pdf
(letöltés dátuma: 2025.06.29.) alapján módosított változat

**Óratervsablon testnevelés szakos hallgatóknak
„B” változat**

Pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgycsoport/tantárgy:

Tanítás helye:

A megvalósítás dátuma:

Osztály/Csoport:

Létszám:

Szükséges eszközök:

Az óra témája:

Az óra cél- és feladatrendszere:

Az óra didaktikai feladatai

Fejleszthető tanulói kompetenciák:

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált irodalom:

<i>Időkeret</i>	<i>Az óra menete</i>	<i>Módszerek, munkaformák, utasítások, eszközök</i>	<i>Rajzok, térrajzok</i>	<i>Didaktikai feladatok, fejlesztések</i>	<i>Megjegyzés, reflexió</i>
	I. Bevezető rész				
	II. Fő rész				
	III. Befejező rész				

A sablon forrása:

Testnevelés óravázlat <https://www.scribd.com/document/574070094/Babzsak-oraterv> (letöltés dátuma: 2025.06.30.) alapján módosított változat

A pedagógusminősítési eljárás keretében javasolt óratervsablonok

Óraterv („A” változat)

A pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgycsoport/tantárgy:

Osztály/Csoport:

A megvalósítás dátuma:

Az óra témája:

Az óra cél- és feladatrendszere: a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése:

Az óra didaktikai feladatai:

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált források: (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, hagyományos és digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

<i>Időkeret</i>	<i>A tanulók tevékenysége</i>	<i>A pedagógus tevékenysége</i>	<i>Célok és feladatok</i>	<i>Módszerek</i>	<i>Tanulói munkaformák</i>	<i>Eszközök</i>	<i>Megjegyzések</i>

Óraterv („B” változat)

A pedagógus neve:

Műveltségi terület:

Tantárgycsoport/tantárgy:

Osztály/Csoport:

Az óra témája:

A megvalósítás dátuma:

Az óra cél- és feladatrendszere: (a fejlesztendő attitűd, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek /fogalmak, szabályok stb./ és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése)

Az óra didaktikai feladatai:

Tantárgyi kapcsolatok:

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, hagyományos és digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

<i>Időkeret</i>	<i>Az óra menete</i>	<i>Nevelési-oktatási stratégia</i>			<i>Megjegyzések</i>
		<i>Módszerek</i>	<i>Tanulói munkaformák</i>	<i>Eszközök</i>	

Az óraterv mellékletének lehetséges tartalma:

- a kiosztandó feladatok, feladatlapok a tanulóknak szánt hagyományos vagy digitális formátumban;
- az óratervben megadott, nem saját feladatok pontos forrásának feltüntetése;
- az órán felhasznált szövegek, képek a forrás pontos megnevezésével;
- az egyéb tanulási-tanítási segédletek (pl. szókétyák);
- a táblakép;
- a kivetítendő diák képe;
- a feladatok megoldása;
- tanulói munkákról készített fotók (a tanuló beazonosítása nélkül, a fotó készítőjének megnevezésével).

Óraterv („A” változat) és Óraterv („B” változat) sablonok forrása:

Sablonok – Oktatási Hivatal https://www.oktatas.hu/koznevels/pedagogusminosites/utmutatok_segedanyagok/sablonok (letöltés dátuma: 2025.06.26.)

A pedagógusminősítési eljárás keretében javasolt tematikus terv sablonja

A pedagógus neve:

A pedagógus szakja:

Az iskola neve:

Műveltségi terület:

Tantárgy:

A tanulási-tanítási egység témája:

A tanulási-tanítási egység cél- és feladatrendszere:

A tanulási-tanítási egység helye az éves fejlesztési folyamatban, előzményei:

Tantárgyi kapcsolatok:

Osztály:

Felhasznált források:

Dátum:

<i>Óra</i>	<i>A téma órákra bontása</i>	<i>Didaktikai feladatok</i>	<i>Fejlesztési területek (attitűdök, képességek, képessegek)</i>	<i>Ismeretanyag (fogalmak, szabályok stb.)</i>	<i>Módszerek, munkaformák</i>	<i>Szemléltetés, eszközök</i>	<i>Házi feladat</i>	<i>Megjegyzések</i>
1.								
2.								
3.								

A sablon forrása:

Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez. Az emberi erőforrások minisztere által 2013. november 19-én elfogadott általános tájékoztató anyag hatodik, módosított változata. Hatályos: 2019. június 14-étől

A Digitális Pedagógiai Módszertani Központ által javasolt projektterv sablonja
(módosított változat)

A projekt címe:

A projekt célja:

A projekt pedagógiai feladatai:

(A projekt megkezdéséhez szükséges előzetes fogalmi tudás és készségek listája. Tanulási célok meghatározása, tartalmi követelmények felsorolása, melyeket a tanulóknak a projekt végére el kell sajátítani. A 21. századi készségek fejlesztése a digitális technológia támogatásával.)

Műveltségi terület:

Tantárgycsoport/tantárgy:

Tantárgyi kapcsolatok:

A projekt tervezett időtartama:

A projekt résztvevői:

A projekt megvalósításához szükséges anyagok, eszközök:

Projekttervezés és kivitelezés: <i>Tevékenység</i>	<i>Módszer</i>	<i>Eszközök</i>	<i>Idő</i>	<i>Képességfejlesztés</i>

A projekt várható produktumai:

Értékelési terv:

(Értékelési módszerek, melyek a fejlődés nyomon követésére, a visszacsatolásra, a gondolkodás és a folyamatok értékelésére és a tanulásra való reflektálásra szolgálnak a projekt során, illetve a projekt befejeztével. Szükséges megadni, hogy mikor, milyen szempontok alapján, milyen módon, ki készíti az értékelést.)

A sablon forrása:

Projektterv sablon Digitális Pedagógiai Módszertani Központ

EFOP-3.2.15-VEKOP-17-2017-00001 „A köznevelés keretrendszeréhez kapcsolódó mérés-értékelés és digitális fejlesztések, innovatív oktatásszervezési eljárások kialakítása, megújítása” <https://digitalistemahet.hu> (letöltés dátuma: 2025.06.27.) alapján módosított változat
<https://docplayer.hu/139391366-Projektterv-sablon-digitalis-jolet-nonprofit-kft.html> (letöltés dátuma: 2025.06.27.)

Projekttervsablon

Projektterv a ... osztály számára

Téma:			
Cél:			
Elvárt eredmény:			
Pedagógus feladatai a célok megvalósításához:			
Ajánlott megelőző tananyag(rész), ismeretek, gyűjtés:			
Szükséges eszközök:			
Szervezeti keretek, formák:			
Időkeretek:			
Tanulásszervezési eljárások:			
Tanulási folyamat leírása: (tevékenységek, módszerek, eljárások stb.)			
Készség és képességfejlesztés területei:			
Kompetenciák, képességek	Differenciálási szintek		
	I. szint	II. szint	III. szint
Ellenőrzés, értékelés:			
Az elkészült produktum bemutatása:			
Felhasznált források:			

A sablon forrása:

Projektterv a ... osztály számára <https://docplayer.hu/10488283-Projektterv-a-osztaly-szamara.html> (letöltés dátuma: 2025.07.14.) alapján módosított változat

Projekttervminta

Projekt címe:

Cél:

Órakeret:

Évfolyam:

Fejlesztendő kompetenciák:

Tantervi/tantárgyi kapcsolódások:

Ismeretek, alapfogalmak:

Tevékenység (felelős)	Megvalósulás tervezett és tényleges dátuma	Részcél	Módszerek, munkaformák	Megvalósult eredmény	Megvalósítók	Megjegyzések

Szükséges eszközök, anyagok listája:

Felhasznált források:

Az értékelés módszerei:

<i>Tanulói</i>	<i>Tanári</i>	<i>Külső partneri értékelés</i>

A sablon forrása:

Projektterv a ... osztály számára <https://docplayer.hu/10488283-Projektterv-a-osztaly-szamara.html> (letöltés dátuma: 2025.07.14.) alapján módosított változat

Projekttervminta

1. Célmeghatározás, témaválasztás:

Téma kiválasztása előtti feladatok: SWOT, háttér tanulmányok, érdekeltek elemzése ...

Témakiválasztás:

- *Kiválasztás módja:* (Ki választ: iskolavezetés, pedagógusok, diákok azonos érdeklődés mentén?)
- *Lehetséges projektötletek*

A tevékenység céljainak rögzítése:

- *Célelemzés:*
- *Eredmény meghatározása (indikátorok)*
- *A témaegység lehetséges lezárása (produktum):*

Kockázatelemzés: (a megvalósulást akadályozó tényezők mérlegelése)

2. Tervezés (tartalom, munkaszervezés):

A komplex téma kezelhető egységekre bontása:

Időkeretek meghatározása:

Erőforrások (humán és tárgyi, finanszírozás):

Célcsoport:

Felelősi rendszer:

Értékelés tervezése:

A munkavégzés helyszíneinek kiválasztása:

Munkaformák meghatározása: (pedagógus szerep, tanulási tevékenységek)

Cselekvési és ütemterv elkészítés:

Felhasznált források:

Cél meghatározása	Téma	Tevékenység	Módszer, munkaformák	Kompetencia terület	Komplexitás	Időkeret	Felelős	Értékelés
<i>Ráhangelődés</i>								
Előzetes tudás felmérés								
<i>Jelentésteremtés</i>								
Az érdeklődés felkeltése								
Kivitelezés folyamata								
<i>Reflektálás</i>								

3. Kivitelezés:

Belső munkamegosztású kiscsoportos munkavégzés:

Eredmény, produktum létrehozás:

4. Reflektálás, értékelés:

Az elkészült produktum bemutatása:

A projekt eredményeinek csoportos megvitatása:

A tanulságok összegzése, értékelése:

Értékelés: (az előzőleg meghatározott értékelési szempontok, módszerek alapján)

A sablon forrása:

Projektterv a ... osztály számára <https://docplayer.hu/10488283-Projektterv-a-osztaly-szamara.html> (letöltés dátuma: 2025.07.14.) alapján
módosított változat